

Ugly Belgian Houses

Hannes Coudenys

Ugly Belgian Houses

The Final Edition

Inhoud

Voorwoord	7
Inleiding	11
Wie denk ik wel dat ik ben?	17
Verf is duur	22
The Never-ending Story	31
Huizen	33
Piramidable	34
Wachtmuren	54
(Een gebrek aan) ramen	76
Ugly Belgian Fantasy	94
Through the Roof	120
This is my church	148
Shiteaus	176
Brick-a-baraque	190
Dankwoord	222

Contents

Foreword	8
Introduction	13
Who do I think I am?	19
Paint is expensive	22
The Never-ending Story	32
Houses	33
Pyramaniac	35
Walls-in-waiting	55
(To window or not to) window	77
Ugly Belgian Fantasy	95
Through the Roof	121
This is my church	149
Shiteaus	177
Brick-a-brac	191
Acknowledgements	223

Voorwoord

De Belgische ruimtelijke ordening maakt vele emoties los. Dat gaat van afgrijzen en misprijzen over ongeloof en fascinatie tot ramptoerisme, sensatie of luid gedeelde verontwaardiging. Toen ik mij tijdens een treinrit enkele jaren terug weer eens zat te vergapen aan de netvliesverstuikende eclectiek onzer koterijen was daar plots een nieuw perspectief: verhip, zo dacht ik bij mezelf, elk van deze mensen heeft hun eigen paradijsje gebouwd. Er wordt wel eens gezegd dat onze eigenzinnigheid voortkomt uit het feit dat ons landje doorheen de geschiedenis telkens weer nieuwe heersers kreeg: de Spanjaarden, de Fransen, de Oostenrijkers, de Nederlanders... Als de regels en de machthebbers toch telkens weer veranderen, ontwikkel je volgens deze theorie de neiging om er creatief omheen te fietsen, te knikken naar de bazen, maar op eigen erf toch vooral je goesting te doen.

Dat lees ik dus sinds kort in ons straatbeeld: de hemelse goestingdoenderij. Die man met zijn haciënda heeft potdikke wel gewoon de haciënda waar hij van droomde. Die vrouw met de voortuin vol tuinkabouters komt elke avond zielsgelukkig thuis bij haar persoonlijke terracottaleger. En ook die tuin vol rommel en drie autowrakken is iemands geprefereerde way of life van halve klusjes, motorolie en gemakzucht. Ze draaien met hun ogen bij de aanblik van het huis van hun buur, en nestelen zich dan in hun eigen kleine paradijs.

De foto's in dit boek geven je toegang tot het hele arsenaal aan emoties die in de aanvang van dit voorwoord staan opgesomd. Gun uzelf gerust een schaterlach bij de aanblik van twee aangebouwde huizen die elkaar stilistisch naar het leven staan. Savoureeer een "maar enfin..." bij de zoveelste aandoenlijke poging tot hedendaagse uitstraling. Maar hou toch ook maar plaats in het gemoed voor dit lichtpuntje: de Belgische chaos als een ode aan de vrijheid, en de ongeknechte goestingdoenderij.

Lieven Scheire

Foreword

Belgian spatial planning stirs up a great many emotions. These range from horror and contempt to disbelief and fascination, to disaster tourism, sensation or public outcry. When I once again found myself gawping at the retina-twisting eclecticism of our tiny little houses during a train journey a few years back, a new perspective suddenly dawned on me. Well I never, I thought to myself, each and every one of these people has built their own little paradise.

It is sometimes said that our stubbornness stems from the fact that, throughout history, our small country has had one new ruler after another: the Spanish, the French, the Austrians, the Dutch... If the rules and the powers that be keep changing anyway, so the theory goes, you develop a tendency to creatively cycle around them, to nod in agreement with the bosses, then mostly just do whatever you want on your own home turf.

This is what I've been seeing in our residential streets lately: the heavenly *goestingdoenderij*, or do-whatever-you-want approach. That man with his hacienda has bloody well got the hacienda he always dreamed of. That woman with a front garden full of gnomes comes home blissfully happy every evening to her personal terracotta army. And that garden full of junk and three wrecked cars is someone's preferred way of life: odd jobs, motor oil and taking it easy. They roll their eyes at the sight of their neighbour's house, then settle back into their own piece of paradise.

The photos in this book give you access to the whole arsenal of emotions listed at the start of this foreword. Feel free to allow yourself a proper belly laugh at the sight of two semi-detached houses locked in a stylistic battle to the death. And savour an 'oh dear...' at yet another touching attempt at a contemporary look. But do leave room in your heart for this silver lining: Belgian chaos as an ode to freedom, and unshackled *goestingdoenderij*.

Lieven Scheire

Inleiding

Vijftien jaar geleden postte ik voor het eerst een lelijk huis op mijn intussen nogal beruchte website *Ugly Belgian Houses*. Vol woede en jong enthousiasme ging ik tekeer tegen een fenomeen waar ik oprecht heel kwaad op was: de chaos die België is. Met z'n verschrikkelijke fermettes, pastorieën en postmodernistische piramides die allemaal pal naast elkaar gebouwd zijn.

Op dat moment had ik nooit kunnen denken dat mijn pagina dit soort van cultstatus zou bereiken. Voor de mensen die voor het eerst kennismaken met *Ugly Belgian Houses* via dit boek: het is nogal uit de hand gelopen allemaal. In 2015 bracht ik de eerste versie van dit boek uit en in 2019 kwam er een wekelijkse rubriek in het Belgisch televisieprogramma *Iedereen Beroemd*, 'Hannes zegt sorry', waarin ik ging aanbellen bij de huizen die ik de afgelopen jaren had gepost en me excuseerde voor de overlast die de vermelding zou hebben opgeleverd.

Vijftien jaar geleden had ik evenmin kunnen denken dat ik die *Ugly Belgian Houses* en hun eigenaars met hun fantastische verhalen zo in m'n hart zou sluiten. De kwaadheid is omgeslagen naar liefde. Liefde voor de chaos die in ons kleine land heerst. Ik ben er zeker van dat de creativiteit die in elke Belg schuilt mee bepaald wordt door hoe we ons land vormgeven.

Vandaag is *Ugly Belgian Houses* een huishoudnaam. Met honderdduizenden volgers online, honderden contributors die de pagina's mee vormgeven met hun inzendingen, een prachtige casestudy die in menige architectuurles in het onderwijs zit en tientallen afgeleide accounts van *ugly houses* over de hele wereld. Maar dat hebben die huizen vooral aan zichzelf te danken. Ze zijn de meme van ons land. Die zichzelf telkens opnieuw en

opnieuw blijven opvolgen. Alle bouwstopprognoses ten spijt.

Ugly Belgian Houses is iets van ons allemaal, en vooral een groot deel van onze Belgische cultuur. Surrealisme zit in ons DNA – *ceci n'est pas une maison. C'est une Ugly Belgian House*.

En nu is er dus ook deze final edition van mijn boek.

Veel plezier, en kijk de volgende keer dat je een wandeling maakt goed rond in onze steden en gemeenten. Ze zijn overal. Deel ze met de wereld!

#uglybelgianhouses

Introduction

Fifteen years ago, I posted an ugly house for the first time on what has since become my rather notorious website *Ugly Belgian Houses*. Full of rage and youthful enthusiasm, I ranted about a trend that genuinely made me furious: the chaos that is Belgium. With its dreadful 'fermettes', 'pastorie'-style homes and post-modernist pyramids, all built right next to one another.

At the time, I could never have imagined that my page would achieve this kind of cult status. For anyone encountering *Ugly Belgian Houses* for the first time through this book: it's all got a bit out of hand. In 2015 I released the first edition of this book, and in 2019 the Belgian TV programme *Iedereen Beroemd* (Everyone's Famous) started a weekly segment called 'Hannes says sorry', in which I knocked on the doors of the houses I'd posted over the years and apologised for any inconvenience I might have caused.

Fifteen years ago, I also could never have imagined that I'd take those *Ugly Belgian Houses* – and their owners, with their fantastic stories – so close to my heart. The anger has mellowed into love. Love for the chaos that reigns in our small country. I'm certain that the creativity hidden inside every Belgian is defined, in part, by the way we shape our country.

Today, *Ugly Belgian Houses* is a household name. With hundreds of thousands of followers online, hundreds of people who help shape the page with their contributions, a wonderful case study that features in many an architecture class, and dozens of spin-off accounts featuring ugly houses all over the world. But the houses mostly have themselves to thank for that. They're the meme of our country. One that keeps replicating itself, over and over again. Despite every prediction of a building freeze.

Ugly Belgian Houses belongs to all of us, and is above all a huge part of our Belgian culture. Surrealism is in our DNA – if Magritte were still alive, he might say: *ceci n'est pas une maison. C'est une Ugly Belgian House.*

And now there's also this final edition of my book.

Enjoy, and next time you go for a walk, take a good look around our towns and villages. Ugly Belgian houses are everywhere. Share them with the world!

#uglybelgianhouses

Wie denk ik wel dat ik ben?

Een vraag die ik inderdaad al honderdduizend keer heb mogen beantwoorden. En terecht. Wie ben ik dat ik onze Belgische huizen zo te kakken zet? Ik heb geen enkele achtergrond in architectuur.

Ik heb natuurlijk wel oog voor architectuur. Over hoe architectuur zich manifesteert in ons leven. En architectuur kan verschillende eigenschappen in zich hebben – ze kan bruto en hard zijn, of zacht en golvend. Die esthetiek heeft een grote invloed op onze geest. Architectuur is ontzettend belangrijk in onze maatschappij, maar slechts weinig mensen beseffen dat.

Ik heb jarenlang naar school gefietst langs zo'n typisch Vlaamse steenweg. Van Torhout naar Brugge. De volle twintig kilometer heen en de volle twintig terug. Met veel tijd om rond te kijken. En dan valt het gewoon op. Rijwoningen, fermettes, parkings, doe-het-zelfzaken, matrassenwinkels, kerkhoven, haciënda's, piramides, allemaal naast elkaar. Ik werd er gek van.

“Fermette, the worst a man can get.” Dat moet een zeer traumatische ervaring geweest zijn (lol), want later heb ik daar eens een foto van online gezet onder de noemer *Ugly Belgian Houses* en zo is deze queeste begonnen. *The Neverending Story*.

Verder run ik een creative agency in Brussel: Hurae.

We bedenken innovatieve en shareable concepten voor merken als Geberit, Jusré, Febelfin, Ava en zoveel meer.

We hebben ook een aantal eigen succesvolle merken gecreëerd, zoals het Instagram- en TikTok-museum The Smile Safari, De Jamies en de Bisou Awards.

Maar dit is wie de mensen vinden dat ik ben:

Beste Hannes, Het is duidelijk dat je van architectuur niets kent. Dat je zelfs niet eens weet een onderscheid te maken tussen een gevel en architectuur door beide begrippen met elkaar te vereenzelvigen. Sta mij toe je dus te bestempelen als een WAARDELOZE NIETSNUT wanneer het over architectuurkritiek gaat.

Dear Mr. Asshole, Als u enige rechtszaken wilt vermijden, zou ik u toch aanraden als de bliksem te maken dat ons huis van uw belachelijke site is.

Het leven van een eenzaam iemand als u gaat duidelijk niet over rozen, daar u duidelijk niets beters te doen hebt dan je fantasieloze subjectieve mening de wereld in te sturen.

Uw huis zal ongetwijfeld het mooiste van de wereld zijn, of misschien net niet, daar u op zoek moet gaan naar anderen hun droomwoning.

Beste Hannes, Op uw pagina staan inderdaad enkele lelijke huizen, wel vraag ik me af welke criteria u gebruikt om een huis als 'lelijk' te nomineren, want zover ik weet is deze pagina louter en alleen gebaseerd op uw mening. Zelfs als u afgestudeerd bent in een richting als esthetica, bouwkunde of architectuur, wat geeft u dan het recht om deze huizen lelijk te noemen?

De gustibus et coloribus non disputandum est!

Who do I think I am?

A question I have had the pleasure of answering a hundred thousand times. And rightly so. Who am I to slate our Belgian houses? I have no background in architecture whatsoever.

I do, though, have an eye for architecture. For how architecture manifests itself in our lives. And architecture can have all sorts of qualities – it can be brutal and hard, or soft and flowing. That aesthetic has a huge influence on our minds. Hardly anyone realises it, but architecture is enormously important in our society.

For years I cycled to school along one of those typically Flemish main roads. From Torhout to Bruges. A full twenty kilometres there and twenty back. With plenty of time to look around. And that's when it just hits you. Terraced houses, fermettes, car parks, DIY stores, mattress shops, graveyards, haciendas, pyramids, all next to one another. It drove me mad.

"Fermette, the worst a man can get."

That must have been a deeply traumatic experience (lol), because I later posted a photo of it online under the name *Ugly Belgian Houses*. And that's how this quest began. *The Neverending Story*.

I also run a creative agency in Brussels: Hurae. We come up with innovative, shareable concepts for brands like Geberit, Jusré, Febelfin, Ava and many more. We've even created a number of successful brands of our own, such as the Instagram and TikTok museum, The Smile Safari, De Jamies and the Bisou Awards.

But this is who people think I am:

Dear Hannes, it is clear that you know nothing about architecture. That you do not even know how to distinguish between a facade and architecture, conflating the two concepts entirely. Allow me, then, to label you a WORTHLESS GOOD-FOR-NOTHING when it comes to architectural criticism.

Dear Mr. Asshole, If you wish to avoid any lawsuits, I would advise you to get our house off your ridiculous site right now.

The life of a lonely person such as yourself is clearly no bed of roses, seeing as you evidently have nothing better to do than broadcast your unimaginative, subjective opinion to the world.

Your own house is no doubt the most beautiful in the world, or maybe not, seeing as you have to go looking for other people's dream homes.

Dear Hannes, There are indeed some ugly houses on your page, but I do wonder what criteria you use to class a house as 'ugly', because as far as I can tell this page is based purely and solely on your opinion. Even if you hold a degree in a field such as aesthetics, construction or architecture, what gives you the right to call these houses ugly?

De gustibus et coloribus non disputandum est!

Verf is duur Paint is expensive

Dit huis heeft als brievenbus een miniatuur van zichzelf. De man des huizes geeft les in metsen en de miniatuurbrievenbus werd gebouwd door zijn leerlingen. Dat hij een leraar metsen is, zie je ook aan het huis zelf: werkelijk alle mogelijke metselkunstjes zijn toegepast, zoals het hoort. Binnen in het huis werd ik opnieuw aangenaam verrast, want op zolder bleek de man een klein museum te hebben ingericht vol oude werktuigen.

This house's letterbox is a miniature of itself. The man living there teaches bricklaying and the 'miniature version of the house' letterbox was built by his pupils. You could guess his profession from the house too: he'd used every possible bricklaying trick in the book, as you might expect. Inside the house I was pleasantly surprised because up in the loft the man had set up a small museum full of old tools.

Verf is duur

Geloof het of niet, maar in dit huizenduo woont... een tweeling. Zij wilden graag burens zijn en delen niet alleen een lapje grond, maar blijkbaar ook hun smaak.

Believe it or not, but this pair of houses is home to... a set of twins. They wanted to be neighbours and share not only a plot of land, but also a sense of style.

De eigenaar bouwde dit huis helemaal zelf. Toen het klaar was, merkte hij dat de voordeur niet helemaal in het midden stond. Daar had hij het best moeilijk mee. "Voor het evenwicht" en opdat het minder zou opvallen, heeft hij linksboven een piepklein raampje laten plaatsen. Veel beter!

The owner built this house all by himself. When the house was finished, he noticed the front door was not perfectly in the middle. He was quite upset about it. To restore the balance and make it less noticeable, he had a tiny window placed at the top left. Much better!

Paint is expensive

De versiering op dit huis is van de hand van de eigenaar. Hij verkoopt dit huis momenteel voor maar liefst vijfhonderdduizend euro "en geen cent minder". Tijdens mijn bezoek vroeg hij fijntjes of zijn contactgegevens niet bij de foto mochten vermeld worden, voor potentiële kopers.

The decorative elements to this house are all the owner's own work. He is currently selling the property for a whopping five hundred thousand euros. During my visit he asked nicely whether his contact details could be added next to the photo, for potential buyers.

Dit huis is gekocht op Expo 58 bij de stand vakantiehuisjes voor zestienduizend Belgische frank, omgerekend zo'n vierhonderd euro. Crazy! Momenteel staat hij tussen de villa's, goed gerief!

This house was bought at Expo 58, at the 'holiday homes' stand for sixteen thousand Belgian francs, which is about four hundred euros! Crazy! Nowadays it's surrounded by villas – not bad going!

Verf is duur

De eigenaar van dit weelderig versierde huis werkt vijf uur per dag (!) aan de plantjes op zijn voorgevel.

The owner of this lushly decorated house spends five hours per day (!) tending to the plants on his facade.

De eigenaar van dit huis kende het concept 'bouwen volgens het perceel' niet. Hij kwam dan ook voor een grote verrassing te staan, toen hij het eindresultaat zag. Het draaide uit op een serieuze ruzie met de architect.

The owner of this house literally 'lost the plot'. So he was in for a big surprise when he saw the end result. It turned into quite an argument with the architect.

Paint is expensive

Dit is een passiefhuis en heel bijzonder. De schuine muren hebben ook een doel, ze zorgen dat er wat schaduw is en de zon niet knal binnenkomt.

This is a passive house, and a very special one. The slanted walls serve a purpose too: they provide some shade and stop the sun from blazing straight in.

Dit huis werd in verschillende kleuren geschilderd. De eigenaar van het huis rechts stemde in met de keuze van de eigenaar links om het roze te schilderen. Omdat verf duur is! Maar later werd dat weer wit en zo heb je nu deze potpourri. Adrien was bijzonder bedreven in 3D-printen en kunst. Ik kreeg een beeldje van hem, een kleine Vin Diesel, dat hij zelf geschilderd had ook. Tot mijn spijt vernam ik dat Adrien is bezweken aan de gevolgen van covid. Het ga je goed daarboven, Adrien!

This house has been painted in a range of different colours. The owner of the house on the right agreed with the choice made by the owner on the left to paint it pink. Because paint is expensive! But later it was painted white again, so now you have this potpourri. Adrien was particularly skilled at 3D printing and art. He gave me a little figurine he had made, a small Vin Diesel, which he had painted himself too. I was sorry to hear that Adrien later passed away from the effects of Covid. Take it easy up there, Adrien!

Verf is duur

Dit is iets heel Belgisch. De muur was aan het afbrokkelen en de eigenaars waren bang dat die stenen op de auto's ervoor zouden vallen. Dus hebben ze een aannemer gevraagd om dat heel goedkoop op te lossen. Zwarte golfplaten waren het goedkoopst. Mooi is het niet. Daar was Ria mee akkoord. :)

This is classic Belgium. The wall was crumbling, and the owners were worried the stones would fall onto the cars parked in front. So they asked a contractor to fix it as cheaply as possible. Black corrugated sheeting was the cheapest option. It ain't pretty. Ria agreed. :)

Deze paalwoning is gebouwd in Thailand, dan helemaal afgebroken, naar België verscheept en hier helemaal terug opgebouwd. Fenomenaal.

This stilt house was built in Thailand, then completely dismantled, shipped to Belgium and rebuilt here from scratch. Amazing.

Paint is expensive

Dit was een van de laatste huizen waar ik aanbelde. Toen ik vroeg vanwaar het idee voor de muur kwam, konden ze er niet op antwoorden. Ze hadden het zo gekocht en er niet bij stilgestaan.

This was one of the last houses I knocked on. When I asked where the idea for the wall came from, they said they didn't know. They had bought it that way and never given it a second thought.

The Never-ending Story

Ik dacht altijd dat ik wel een keer klaar zou zijn met dit project. Een recente zoektocht naar het aantal huizen in ons land deed me beseffen dat ik waarschijnlijk voor eeuwig kan doorgaan. Er staan 4,5 miljoen huizen in ons land. Al is daar maar 1% lelijk van, moet ik nog 45.000 huizen documenteren. :) Maakt niet uit. Blijf jullie vondsten doorsturen, ik probeer er een grappige quote bij te verzinnen.

Tijd voor de huizen! Want die zijn het allerbelangrijkste.

The Never-ending Story

I always thought I would finish this project one day. A recent search into the number of houses in our country made me realise I could probably keep going forever. There are 4.5 million houses in Belgium. Even if only 1% of those are ugly, I still have 45,000 houses left to document. :) No problem. Keep sending them in, and I'll try to come up with a funny caption.

Time for the houses! Because they're what matter most.

Huizen Houses

Piramidable

Ik heb niet echt iets tegen piramides, maar doorheen de jaren zijn ze wel een fenomeen geworden op m'n blog. Nadat ik er ooit eentje had gepost, kreeg ik plots een heleboel inzendingen van mensen die ook piramides hadden gespot.

Ugly Belgian Houses herbergt intussen ongeveer twintig piramides en ze blijven me verbazen. Ik ben tot op heden actief op zoek naar deze driehoekige parel in het Belgische landschap. Tips over piramides zijn dus altijd welkom – over *mastaba's*, de afgeknotte broertjes van de piramides, trouwens ook. Zulke huizen zijn niet alleen vanbuiten, maar ook vanbinnen ontzettend interessant. Het eerste dat ik me altijd afvraag, is: hoe zet je hier in godsnaam een kast tegen de muur? De bewoners slagen daar echter wonderwel in.

Pyramaniac

I have nothing against pyramids, but over the years they have become a real trend on my blog. After I once posted one, I suddenly received loads of submissions from others who had also spotted them.

Ugly Belgian Houses is the home to around twenty pyramids, and they never cease to amaze me. I'm still looking for these geometric gems in the Belgian landscape. I always welcome tips about pyramids by the way, not to mention the *mastabas* (the truncated triangles of the pyramid family).

These houses are just as fascinating, not just on the outside but also inside. What I always wonder about is: how on earth do you put a cupboard up against the wall in this sort of house? Amazingly enough, the owners do manage.

**Whenever it's cold and
my nipples go hard**

**Houston,
we have a house**

Hieroglyphitecture

They took it too Farao

Tipi-cal Belgium

